
Støtteværktøj til understøttelse af krisestøttemedarbejdere

Baggrund

I forlængelse af skyderiet i Fields d. 3. juli 2022, kom der øget fokus på de udfordringer, som det danske kriseberedskab bliver mødt af i forbindelse med håndtering af nationale kriser, ulykker og traumatiske hændelser. En væsentlige barriere er ressourcer i form af social assistance og krisestøtte.

Med aftalen *'En bedre psykiatri'* (2023) er der afsat midler til at styrke den psykosociale indsats ved beredskabshændelser i kommuner og regioner med fokus på en mere opsøgende indsats over for berørte borgere.

På baggrund heraf er Sundhedsstyrelsen (SST) kommet med en række anbefalinger om styrket psykosocial indsats ved beredskabshændelser. På det kommunale område anbefaler SST bl.a., at der udvikles og drives et fælleskommunalt støtteværktøj om psykosocial indsats for kommunale krisestøttemedarbejdere. Derudover skal midlerne gå til et understøttende kursus for krisestøttemedarbejderne og til rådgivning af kommunerne.

Sundhedslovens § 210 foreskriver, at "kommunalbestyrelsen skal planlægge og gennemføre sådanne foranstaltninger, at der sikres syge og tilskadekomne nødvendig behandling i tilfælde af ulykker og katastrofer, herunder krigshandlinger". Det følger videre af bekendtgørelse om planlægning af sundhedsberedskabet (bekg. nr. 150 af 12/2-2025), at kommunerne skal have en plan for "... psykosocial indsats i form af krisestøtte og social assistance".

Mange kommuner har haft svært ved at få hånd om denne opgave, og nogle har ikke etableret et psykosocialt beredskab. Det skyldes bl.a. uklarhed ift. kommunernes rolle, og at der heldigvis er tale om en indsats, som der sjældent er behov for.

I tråd med SST's anbefalinger igangsættes nu indeværende projekt, hvor der i en kommende arbejdsgruppe vil blive udarbejdet et virtuelt støtteværktøj. KL koordinerer projekterne centralt med Østjyllands Brandvæsen som projektleder.

Kort om krisestøttekurset

Støtteværktøjet understøttes af et fysisk kursus for kommunale krisestøttemedarbejdere. På kurset undervises i krisestøtteberedskabets formål og organisering, rollen som krisestøtteperson, basal psykisk førstehjælp, reaktioner ved og efter kritiske hændelser mv. I tråd med SST's anbefaling er kurset en videreudvikling af kursus afholdt af Østjyllands Brandvæsen.

Fra 2026 udbydes kurset gratis til alle landets kommuner.

Udarbejdelse af støtteværktøj

Den enkelte medarbejder i de kommunale kriseteams vil sjældent opleve at skulle bistå i den psykosociale indsats, herunder i en evt. opfølgende indsats, hvorfor det kan være ganske vanskeligt at vedligeholde faglige kompetencer, kendskab til muligheder og tryghed i at kunne løse opgaven.

Da hensigtsmæssig krisestøtte i hovedtræk er betinget af medmenneskelighed omsorg, basalt kendskab til normale krisereaktioner samt viden om, hvor den enkelte borger kan søge hjælp og rådgivning efter at være involveret i en voldsom hændelse, udvikles der et fælles, virtuelt støtteværktøj om psykosocial indsats omhandlende såvel den akutte som den opfølgende indsats.

Udviklingen af et virtuelt støtteværktøj til krisestøttemedarbejderne kan anvendes til at understøtte medarbejderne i deres psykosociale indsats, både som både som generel vedligeholdelse af viden, som genopfriskning af viden tilegnet efter deltagelse på kursus og ved akut aktivering.

Det er vigtigt, at støtteværktøjet udvikles til at være brugervenligt, godt til at skabe overblik og i et format, som medarbejderen hurtigt kan have ved hånden og tage med sig.

Et muligt bud på et sådant redskab er en lettilgængelig hjemmeside eller app, hvori væsentlige pointer om psykosocialt beredskab genopfriskes.

Dette kunne være i form af lavpraktiske råd om, hvordan man møder mennesker i psykisk krise, hvilke reaktioner der er forventelige og hvordan man bedst hjælper de berørte borgere videre. Stoffet formidles i letforståeligt sprog og med referencer til det, medarbejderne har lært på krisestøttekurset.

Der kan arbejdes med forskellige formater, herunder videoer, huskelister, korte tekster mv. Både i forhold til støtteværktøjerne og i forhold til helt lavpraktiske ting, såsom at sikre, at der er styr på egen familie, mens de er afsted, at de tager beklædning på, der passer til vejret osv.

Den 20. oktober 2025

Man kan også arbejde med at formidle budskaberne i et podcast-format, som støttepersonerne kan lytte til umiddelbart før de møder på stedet, evt. i forbindelse med transport derhen.

Tværkommunal arbejdsgruppe

Østjyllands Brandvæsen bliver ansvarlig for udvikling af støtteværktøjet i tæt samarbejde med en arbejdsgruppe på 4-8 kommunale repræsentanter og med deltagelse af KL.

Medlemmerne af arbejdsgruppen bør være konsulenter, der arbejder med beredskabsplanlægning, sundhedsberedskab, psykosocialt beredskab el.lign.

Den centrale opgave for arbejdsgruppen er at udtænke, udvikle og udarbejde støtteværktøjet. Ovenstående er ideer, der kan tages afsæt i, men arbejdsgruppen skal i fællesskab afklare, hvordan det gøres bedst.

Praktisk

- Det forventes, at arbejdsgruppen mødes ca. 5-7 gange fra november 2025 - foråret 2026.
- Møderne forventes at være af ca. 2 timers varighed, og afholdes som både fysiske og virtuelle møder.
- Antal og omfang mv. fastlægges endeligt sammen med arbejdsgruppen.
- Transport for arbejdsgruppen, mødeforplejning mv. finansieres af projektmidlerne.

